

"som lærer hos hende ved handelen". Attesten hadde lagvergen Jørgen Tandbergs påtegning.

Brede Rantzau Lørdø erhvervet eiendommen Dronningensgate matr. nr. 52 (Toldbøgt.) ved skjøtte tinglöst 2. februar 1797 og solgte denne eiendom igjen ved skjøtte tgl. 13. januar 1806. Ved skjøtte fra Samuel Samuelson datert 30. november tinglöst 4. desember 1805 erhvervet han eiendommen Bjølsund i Rygge, matr. nr. 114, skyldende 2 skp. 4 lp. tunge, 3 bmp. smør for kjøpesummen 12.000 rdlr.

I sitt ekteskap med Catharine Jensen hadde han følgende barn:

1. Christian Friederich Lund, f. 1798, som har en tallrik efterslekt.
2. Theodor Bendixen Lund, f. i 1799, visstnok død barnløs.
3. Birgitte Engeløw, f. i 1815, - vår bestemor.

Efter Brede Rantzau Lunds død i 1823 blev der åpnet skiftebehandling i boet, som viste sig fallit. Eiendommen blev først overtatt av sønnen Theodor og efter dennes død av broren Christian som senere måtte gå fra eiendommen.

Brede Rantzau Lund var sønn av Torsten Bendixen Lund, viet til Anna Cathrine Rantzau på Bragernes 14. juni 1751. Torsten Bendixen Lund døde i Kristiania 1786, begravet 10. februar, 53 år gammel som kjøbmann og tinnstøper.

Med Torsten Bendixen Lund stanser opplysningene om Lundslekten.

III. Anna Cathrine Rantzau, som var gift med Torsten Bendixen Lund og således mor til Brede Rantzau Lund var døpt på Strøm 25 14. oktober 1741 og var datter av mester-

snækker Brede Rantzau og hustru Marie Sørensdatter Braun.

Man vet ikke hvor Brede Rantzau var født eller hvorfra han kom, men sikkert er han en indflyttet utlending. Man vet om at han døde på Bragernes 23. januar 1774 og i kirkebøkene er hans alder da angitt til 64 år. Sannsynligvis er han derfor født 1713 eller iethvertfall i Ørens detsomkring. På det grunnlag har jeg latt anstille mange og inngående undersøkelser om man derigjennem skulde kunne bringe på det rene hvem han var, men noget sikkert er det ikke lykkedes mig å finne.

Arkivar E. A. Thomle har i Dansk Personalhistorisk Tidsskrift for 1927 skrevet en artikkel om hans descendens her i landet, og her uttaler han, at Brede Jensen Rantzau sannsynligvis var født på godset Rantzau ved Pißen i Holsten og fra dette sitt fødested har tatt sitt familienavn. Kirkebøkene for dette sogn for den angjeldende tid er imidlertid ikke bevaret, så forholdet kan ikke nærmere undersøkes.

Angående dette forhold gjorde jeg imidlertid henvendelse til Personalhistorisk Institut i København og mottok herfra under 7. november 1926 et brev hvorav histsettes:

"Med hensyn til den af Dem Ønskede
"Undersøgelse om Hvem Brede Jensen Rantzau,
"født ca. 1713, er Søn af, tillader vi os
"høfligst at meddele, at han er en udenfor
"Ægteskab født Søn af Jens Rantzau, født
"ca. 1691, der den 24. Januar 1716 udnævntes
"til Kornet i 1ste fynske nationale
"Rytterregiment, og som døde 1716 for 6.
"April (Generalkrigskommissariatets referere-
"rede Sager 6. April 1716 § 3). Jens Rant-
"zau - ibrigt den eneste i hele slægten
"Rantzau med dette Fornavn - er Søn af Oberst
"Frederik Christian Rantzau og Hustru Olie-
"gaard Jensdatter Rodsten. Jens Rantzau var

"den anden Søn og har følgelig faaet sin Faders Formavn. Det lader sig dog ikke konstatere, hvor Sønnen Brede er født. 1ste fynske nationale Rytterregiment laa 1693-1705 i Fyen, 1705-06 i haderslev og Flensburg, 1707-10 igen i Fyen, deltog 1710 i Kampen ved Helsingborg og 1711-15 med forskellige Nølletrum, naar Regimenterne vendte hjem, i de nordtyske Kampe 1716 i Aarhus, Mariager og Dronningborg."

Sævel arkivar Thomles fremstilling som den påstand som blev fremsatt af Personalhistorisk Institut, har jeg fremlagt for arkivar Holger Nilsen ved Landsarkivet i Kjøbenhavn og har fra denne mottatt følgende utredning av spørsmålet:

"Hvad angaar det deri omhandlede Spørgsmaal om Breide Jensen Rantzau's Herkomst, saa jeg desværre meddele at det ikke hidtil er lykkedes mig at finde noget, der kan bestyrke, endelige bevise Rigtigheden af den af Personalhistorisk Institut fremsatte Påstand om at han skulde være en Søn af Kornet Jens Rantzau (+ 1716). Naar Institutet - hvis Kilde Ujensynlig er det i Det kongelige bibliotek beroende haandskrevne Værk af Oberstløjtnant Hirsch: Alfabetisk Fortegnelse over danske og norske Officerer 1648-1814 - angiver, at Jens Rantzau er født c. 1691, kan dette ikke være rigtig, thi Kirkebogen for Rønbjerg Sogn (Ginding Herred, Ringkøbing Amt) udviser at der 6/12 1696 blev født Oberstløjtnant Frederik Christian Rantzau paa Nørkaar (en Forpagtergaard under Estvadgaard) en Søn ved navn Jens. Hvis han er Fader til Breide Rantzau født c. 1713, har han altsaa på den Tid, denne blev avlet, kun været 16-17 Aar gammel!"

"Om nævnte Kornet Jens Rantzau kan iøvrigt oplyses, at han ifølge Kirkebogen for

"Odder Bogn (Hadsø Herred, Aarhus Amt) blev begravet 23/3 1716 - antagelig i det gravkapel der i Odder Kirke var blevet indrettet for hans Forfædre Viceadmiral Jens Rodsten til Rodstenseje (i Odder Bogn) og Hustru Sophie Amalie Gersdorff, begge døde ca. 1700, og hvor også hans (i 1694 viede) Forældre, Oberst Frederik Christian Rantzau til Estvadgaard (+ 1724) og Allegeard (+ 1736) hviler. (Af begge disse Støtter findes Portrætter i dansk Adelsaarbog 1911 s. 393 og i "Danske Herregaarde ved 1920" III s. 322, - hvilket jeg nævner for det Tilfælde at der skulde findes noget Portræt af Breide Rantzau og det kunde ha nogen Interesse at sammenligne det med hine for muligt at konstatere nogen Slægtalighed.) De af Personalhistorisk Institut (efter Hirsch) citerede Kilder i Generalikrigskommissariatets Arkiv i Rigsarkivet har jeg eftersøgt, men de giver ingen yderligere oplysninger om Jens Rantzau, - viser kun, at "Kadet Jens Rantzau" under 24/1 1716 blev ansat som Kornet ved Ritmester Haucks Kompagni ved det af Generalmajor Chr. Juul kommanderede 1. fynske nationale Rytterregiment i Stodet for Løjtnant Mathias Ditzel, og at der under 26/4 s.s. ansattes en Adjutant Hackman som Kornet ved samme Kompagni "andant des verstarbende Rantzaus". Skönt Jens Rantzau som anført siges at have været Kadet indtil 24/1 1716, findes der dog besynderligt nok intet om ham i Landkadetakademiets Arkiv i Hærens Arkiv (hvor dog hans yngre Broder Fredrik Rantzau nævnes 1713-16).

"Om 1. fynske nationale Rytterregiment kan det (efter Generalstabens Værk: Den store Krigs Historie VII 1922) oplyses, at Regimentset - der havde Standkvarter i (o: fikk

"sit Mandskab fra) Aarhus, Mariager og Bron-
ningborg Læter - 1715 drog fra Holsten ind i
"Meklenburg, hvor det, mens Hovedhæren gik
"mod Stralsund, blev staaende ved Wismar, i
"hvis Besætning det deltog indtil Byens Ka-
"pulation 19/4 1716. Formodentlig har da
"Kornet Jens Rantzau faaet sit Banesaar i en
"af Fægtningerne udenfor Wismar i Marts s.A.
"hvorefter hans Lig er blevet ført hjem for
"at begravnes i Familiens Kirke.

"Hvis Broder Jensen Rantzau virkelig er
"søn af Kornet Jens Rantzau, og hvis det op-
"givne Årstal for hans Fødsel (1715) er rig-
"tigt, må man vel snarest antage, at han er
"blevet avlet i Jens Rantzaus Hjemegne, alt-
"saa i den nærmere eller fjernere Omegne af
"Hodstenseje (eller maaske Sotvedgaard.) Skal
"hans Fødsel søges i Kirkebøgerne fra denne
"egns Sogne, må Undersøgelsen derfor foreta-
"ges i Landsarkivet i Viborg, til hvilket
"Henvendelse i så Fald må rettes. Indlertid
"er Sandsynligheden for, at hans Daab skulde
"være at finde der, formentlig ganske minimal.
"Hans navn forekommer nemlig ikke i de meget
"omfattende Samlinger, som Arkivar S. Nygaard
"har tilvejebragt ved sine gennem henved 20
"aar foretagne Excerperingen af de allerfleste
"jydske Kirkebøger.

"Paa den anden Side kunde det også vel
"tænkes, at Angivelsen af Fødselsaaret 1715
"ikke var til at lide på. Den beror jo kun på
"den i Kirkebogen ved hans Død opgivne Alder.
"Men disse aldersangivelser er erfaringsmæs-
"sig ofte grusomme unøjagtige (navnlig vist saa-
"ledes, at gamle Folk gøres endnu ældre end
"de i Virkeligheden er). Det er derfor ikke
"umuligt, at han først er født c. 1715-16
"(altså da den formodede Fader havde den mere
"rimelige Alder af 19-20 Aar). I saa Fald vil
"hans Daab vel være at søge i et eller andet
"af de Sogne i Holsten eller Meklenburg hvor

"Jens Rantzen på den Tid var ved Heren. Da
"Kirkebøgerne for disse Sogne imidlertid endnu
"beror hos de respektive Præster og det forer
"sig vil føre alt for vidt ganske på det
"løse at skrive til en større Mængde af dis-
"se, vilde det måske snarere anbefale sig
"at indrykke en forespørgsel f. Eks. i "eit-
"schrift der Centralforschung für nieder-
"sächsische Familiengeschichte" (Hamburg 11
"Kleine Johannisstrasse 20 I) et Tidsskrift
"der vistnok læses meget i de pågældende
"Landsdele, også af Præsterne, blev der i
"forbindelse med Forespørgslen udlovet en
"passende Bouceur for Frankaffelsen af en
"Debsattest, vilde det måske være særlig
"virkningsfuldt.

"Tilbage står endelig den i Deres sidste
"Bredte Brev af 28 f. M. omtalte, af Riksarki-
"ver Thomle (i det lige udkomne Hæfte af Per-
"sonalhistorisk Tidsskrift) fremsatte Hypotese
"om, at Bredte Jensen skulde have antaget Nav-
"net Rantzen efter det adelige Gods Rantzen
"ved Klben i Neukirchen Sogn. Desværre viser
"det sig (if. Jensen u. Kochendorffers Kir-
"kebogsfortegnelse i "Zeitschrift für schles-
"wig-holsteinische Kirchengeschichte" 1921)
"at Kirkebøgerne for Neukirchen Sogn først
"er bevarede fra 1721. - Da der imidlertid
"også findes et Slot Rantzen ved Flöcken
"Bornstedt (nord for Kiel) samt en Avisgaard
"Rantzauhof i Hansöhen Sogn (i Oldenburg-
"Fehmarn Provsti) har jeg for nogle Dage si-
"den skrevet til begge de pågældende Sogne-
"præster med Anmodning om at eftersøge Bredte
"Jensens Deeb i deres Kirkebøger. Endnu har
"jeg imidlertid ingen Svar modtaget fra nogen
"af dem, og da jeg ikke tør opsætte længere
"at lade høre fra mig, afsender jeg nu her-
"værende Brev og skal saa senere tillade mig
"at eftersende de to Præsters Svar, saa snart
"de foreligger."

Fra de to sistnevnte sogneprester er senere kommet benæktende svar.

På det således foreliggende grunnlag å felle nogen som om paterniteten er selv-
følgelig utelukket. Men hvis der ikke er fæ-
rskap tilstede mellem kornet Jens Kantzau og
Brøde Jensen Kantzau, foreligger der iallfall
et høist elendigt sammentreff av begiven-
heter. Brøde eller Brøide er forøvrigt også et
gammelt Kantzau-navn, hvilket jeg har sett i
andre forbindelser.

Om Brøde Kantzau Lunds vita har
jeg følgende opplysninger:

Fra 1742 til sin død var han bosatt
på Bragernes. Hans vesentlige virke i Drammen
var som byggmester, og han har som sådan op-
ført flere store gårder både i og umiddelbar-
vis også i omegnen av Drammen. Han bygget før
1750 for Lars Smith den store gård ved Bra-
gernes torv, der senere blev inkjøpt til råd-
hus for byen og i Bragernes nedre Storgate et
større patricierhus for Christopher Olsen
Thorne. Likaledes opførte han i 1750 Drammens
Tollbod, hvortil de originale tegninger fin-
nes i Hikearkivet. Man fremle da attester fra
Smith og Thorne om sin dyktighet som bygge-
ster. Endelig kan nevnes, at han var et frem-
stående medlem av den Herenhuttiske menighet
i Drammen. ~~Der har et eller to fra ham det ikke
er mulig å bringe på det rene.~~

I en bythingssak på Bragernes i
1770 er Brøde Kantzau omtalt som vidne. Her-
under opplyser han, at "han haver været her i
"byen 3 aars tid før sidstleden ildebrand i
"1745 og i 2 $\frac{1}{2}$ aar boet 5te hus fra den om-
"spurgte tomt" (ved fattigskolen på Brager-
nes). Herunder opplyser han tillike at "han
"hadde opsigt såvel med den omspurgte sjø-
"bods som denne gårds opbyggelse og for samme
"av sat. Jens Clausen betalt."

Dette tyder jo på at han var en
meget benyttet byggmester på Bragernes.

I anledning av at Brode Jensen Rantzau var medlem av det Herenhuttiske brødrasselskab, har jeg gjort henvendelse til dets hovedkontor i Sacasen for om mulig gjøres det dervedende arkiv å kunne finne fram til nogen sikre oplysninger om hans herkomst. Jeg har imidlertid derigjennem kun fått oplyst at Brode Rantzaus underskrift fantes på forskjellige takkeskrivelser som var sendt fra nødhjelpen i Bremen i 1746-51. Hans underskrift var dengang Brode Rantzow, en gang Rantze. Den dessverre blev der i dette tiderum ikke sendt innberetninger fra nødhjelpen i Bremen så jeg har ikke kunnet komme spørsmålet nærmere.

Rantzau-navnet har ad forskjellige linjer gått i arv til Brode Rantzaus efterslekt. Foruten i vår gren av familien har navnet været anvendt i Schirte-familien (Rantzau-Schirte).

Om Brodes datter Anna Cathrine Rantzau Lund kan jeg referere følgende oplysninger:

Hun er født på Strømsø 14/10 1741 og blev som oplyst den 14/6 1761 viet til Forsten Bendixen Lund, som avgikk ved døden i 1786. Efter sønnens død oiet hun Tollbøgt. 80-81. Hun drev handelsforretning og var "herbergener", altså hadde hun i forbindelse med sin handelsvirksomhet formodentlig en mindre hotellvirksomhet, således som det på den tid var almindelig. Av folketellingslistene for Christiania fremgår, at hun hadde en stor husholdning. Foruten datteren Engel Marie Lund, bodde også to brørdøtre i huset, og tre tjenestefolk. Der anføres fremdeles to gårdbrukere, men disse er formentlig tilreisende, som på den tid har logeret der.

Det ses av pantebøkene fra den tid, at dotteren Engel Marie Lund var oppe i alskens eiendomspekulasjoner. Hun eiet jordstykker såvel i Åker som i byen. Formentlig har disse transaksjoner bevirket at moren har måttet skyte til penger. Tilføll gikk Anna Cathrine Lund tilføllt. I panteregistret er anført at "meddse Anna Cathrine, salig Thomas B. Lunds opbudsbø av 4/12 1892."

Av en pantobligasjon Anne Cathrine Lund utferdigst i 1790 fremgår at str.nr. 80/81 Tollbogaten var "bestående av en 3 etas"ges bygård av bindingsverk av hel sten utvendig."

III. Den tredje inngiftede slekt i vår ascendens er Kier-slekten.

Elisabeth Cathrine Kier, født 17/10 1858, datter av eksenser *Anders Torand* Kier, født 31/1 1829 død 17/10 1898 og Marthine Cappelen født 21/9 1826, død 17/12 1875.

Hun er født i Drøsken, hvorfra familien flyttet til Fredriksted våren 1865. Hun var i pensjonatstole i Schweiz 1874-75 og blev 20/3 1875 gift med overrettssekretær Camillo Norst.

Efter sin manns død i 1922 solgte hun eiendommen Tankorn og bosatte sig efter nogen tids utenlandsophold i 1924 i Oslo. Hun bor i Solbjørnsensgate 4, hvor hennes hjem er som det alltid har været, et samlingssted for familiens medlemmer og venner.

Over slekten Kier finnes en nøyaktig stamtavle utarbeidet av kontorchef Fritz Lorentzen, Riss i Åker.